Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MACIEJ SZPUNAR
6 päivänä maaliskuuta 2025 [1]

Asia C-211/24

LEGO A/S
vastaan
Pozitív Energiaforrás Kft.

(Ennakkoratkaisupyyntö – Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari))

Ennakkoratkaisupyyntö – Immateriaalioikeudet – Yhteisömalli – Asetus (EY) N:o 6/2002 – 8 artiklan 3 kohta – Malli, joka sallii keskenään vaihdettavissa olevien tuotteiden useanlaisen kokoamisen tai liittämisen moduulijärjestelmässä – 10 artikla – Suojan laajuus – Asiantuntevan käyttäjän ja yleisvaikutelman käsitteet

Johdanto

1. Teollisoikeuksia koskevassa unionin oikeudessa tehdään selvä erottelu eri suojattujen oikeuksien ryhmien tarkoituksen mukaan: patentilla suojataan teknisiä keksintöjä, mallisuojalla suojataan tuotteiden ulkoasua ja tavaramerkeillä suojataan tavaroiden tai palvelujen ja tavaranvalmistajien tai palveluntarjoajien välistä yhteyttä. Tämä erottelu on aivan olennainen, koska sillä estetään teknisen kehityksen ja vääristymättömän taloudellisen kilpailun kannalta välttämättömien ainutlaatuisten ratkaisujen monopolisointi sellaisten yksinoikeuksien avulla, jotka ovat suhteellisen helppoja saada ja jotka ovat voimassa hyvin pitkään tai jopa ennalta määrittelemättömän ajan. Erottelun tehokkuuden takaamiseksi unionin mallioikeuslainsäädännön mukaan suojaa ei anneta tuotteen ulkoasun piirteille, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan tai joita eri valmistajien tuottamien tuotteiden yhteentoimivuus edellyttää.

2. Tästä säännöstä on kuitenkin säädetty niin kutsuttuja moduulijärjestelmiä koskeva poikkeus, jonka mukaan mallioikeudella voidaan suojata mallia, jolla on tarkoitus sallia moduulijärjestelmään kuuluvien osien liittäminen toisiinsa. Kyseiseen poikkeukseen viitataan usein nimellä Lego-poikkeus, koska sillä suojataan eritoten kaikille 3–10-vuotiaille lapsille tuttua rakennuspalikkajärjestelmää, jota myydään tavaramerkillä ”LEGO”.

3. Lego-rakennuspalikkajärjestelmä kehitettiin 1950-luvulla. Sille haettiin patenttia ensimmäisen kerran Tanskassa vuonna 1958. Tekninen ratkaisu, johon hakemus perustui, oli rakennuspalikkojen kokoamisjärjestelmä, jossa kunkin palikan yläpuolella on ulokkeita ja alapuolella putkia, jotka on suunniteltu ja aseteltu siten, että ulokkeiden ja putkien liitäntä on

[1] Alkuperäinen kieli: ranska.

vakaa ja kuitenkin sellainen, että lapsen on suhteellisen helppo purkaa se käsin. Lego-järjestelmän nauttimaa patenttisuojaa laajennettiin sittemmin kokonaisvaltaisesti ja sitä täydennettiin uusilla teknisillä ratkaisuilla. [2]

4. Valtaosa kyseisistä patenteista kuitenkin raukesi 1970- ja 1980-luvuilla, ja Lego-rakennuspalikoiden valmistaja joutui kilpailemaan sellaisten rakennuspalikoiden valmistajien kanssa, joiden palikoiden suunnittelussa otettiin mallia kyseisestä järjestelmästä ja joiden palikat sopivat yhteen Lego-palikoiden kanssa. Tämän jälkeen suurin osa pyrkimyksistä suojata Lego-järjestelmää muilla immateriaalioikeuden alan oikeuksilla, eli tavaramerkeillä, mallisuojalla tai tekijänoikeudella, epäonnistuivat etenkin siksi, että suojaa vaadittiin esineelle, joka on luonteeltaan funktionaalinen. [3]

5. Niin kutsutun Lego-poikkeuksen vuoksi Lego-rakennuspalikkajärjestelmää – ja välillisesti myös sen perustan muodostavaa teknistä ratkaisua – voidaan kuitenkin edelleen suojata mallioikeuksilla. [4] Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimella on tilaisuus täsmentää kyseisen suojan laajuutta sen suojan tavoitteiden perusteella, jota unionin oikeudessa annetaan eri immateriaalioikeuksien ryhmiin kuuluvilla oikeuksilla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

6. Yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 [5] 3 artiklan a alakohdassa, 4 artiklan 1 kohdassa sekä 6, 8 ja 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”3 artikla

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

a) ’mallilla’ tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka johtuu tuotteen ja/tai sen koristelun piirteistä, erityisesti linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta ja/tai materiaalista;

– –

4 artikla

1. Malli suojataan yhteisömallilla vain, jos se on uusi ja luonteeltaan yksilöllinen.

– –

6 artikla

1. Mallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi

[2] Lego-järjestelmän immateriaalioikeuksien suojan historiasta ks. mm. Hunter, D. ja Thomas, J., ”Lego and the System of Intellectual Property, 1955–2015”, *Intellectual Property Quarterly*, 2016, nro 1, s. 1–18.

[3] Unionin tavaramerkkioikeuden osalta ks. tuomio 14.9.2010, Lego Juris v. SMHV (C-48/09 P, EU:C:2010:516).

[4] Ks. mm. tuomio 24.3.2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Lelurakennussarjan osa) (T-515/19, ei julkaistu, EU:T:2021:155).

[5] EYVL 2002, L 3, s. 1.

– –

b) kun kyseessä on rekisteröity yhteisömalli, ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.

2. Yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.

– –

8 artikla

1. Yhteisömalli ei anna suojaa tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.

2. Yhteisömalli ei anna suojaa tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka on välttämättä toisinnettava tarkalleen saman muotoisina ja kokoisina, jotta tuote, johon malli sisältyy tai johon sitä sovelletaan, voidaan mekaanisesti liittää toiseen tuotteeseen tai asentaa siihen, sen ympärille tai sitä vasten siten, että kumpikin tuote toimii tarkoitetulla tavalla.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, yhteisömalli antaa 5 ja 6 artiklassa säädetyin edellytyksin suojan mallille, joka sallii keskenään vaihdettavissa olevien tuotteiden useanlaisen kokoamisen tai liittämisen moduulijärjestelmäksi.

– –

10 artikla

1. Yhteisömallin antaman suojan piiriin kuuluvat kaikki mallit, joista asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa.

2. Suojan laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.”

Pääasian tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

7. Tanskan oikeuden mukaan perustetun yhtiön LEGO A/S eduksi on muun muassa rekisteröity etuoikeuspäivällä 22.11.2011 yhteisömalli nro 001950981 0001, joka koskee rakennuslelun liitäntäosaa (”ristiliitin”), joka muodostuu muotoon valetusta sylinteristä ja kahdesta suorassa kulmassa toisiinsa ja sylinteriin nähden kiinnitetystä ristin muotoisesta akselista, jotka on liitetty kyseisen sylinterin sivussa oleviin sylinterin muotoisiin osiin,[6] ja etuoikeuspäivällä 16.11.2012 rekisteröity yhteisömalli nro 002137190 0002, joka koskee rakennuslelun moduuliosaa, joka on rakennuspalikan 2x1 muunneltu versio, jonka toisella puolella on onttoja ulokkeita (jäljempänä pääasiassa kyseessä olevat yhteisömallit).[7]

[6] LEGO:n katalogissa kyseisen osan nimeksi ilmoitetaan ”Technic, Axle and pin connector hub with 2 perpendicular axles”.

[7] LEGO:n katalogissa kyseisen osan nimeksi ilmoitetaan ”Brick, modified 1 x 2 with studs on 1 side”.

8. Unkarin oikeuden mukaan perustettu yhtiö Pozitív Energiaforrás Kft. yritti tuoda maahan Qman-tavaramerkillä myytäviä, muovisista moduuliosista muodostuvia rakennusleluja, joihin sisältyy muun muassa yksi tai useampi rakennusosa, jolla väitetysti loukataan pääasiassa kyseessä olevia yhteisömalleja.

9. LEGO:n ilmoituksen perusteella Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatósága (Veszprémin vero- ja tulliviranomainen, joka on osa Unkarin vero- ja tullihallintoa) määräsi tavarat otettavaksi haltuun ja aloitti Pozitív Energiaforrásin johtajaa vastaan hallinnollisen rikkomusmenettelyn, joka perustui epäilyyn LEGO:n teollisoikeuksien loukkaamisesta.

10. LEGO toimitti 22.6.2022 Fővárosi Törvényszékiin (Budapestin alioikeus, Unkari) asetuksen N:o 6/2002 10 ja 89 artiklan mukaisen hakemuksen, jossa se vaati pääasiassa riidanalaisten rakennuslelupakettien takavarikoimista väliaikaisena toimenpiteenä. Alioikeus hylkäsi tämän hakemuksen ja katsoi, että pääasiassa kyseessä oleville yhteisömalleille annetaan suojaa asetuksen 8 artiklan 3 kohdan nojalla ja että kun liitäntäosien muotoilu määräytyy pelkästään niiden teknisen käyttötarkoituksen mukaan, tällaisen muodon kehittelyssä jää hyvin vähän tilaa luovuudelle. Alioikeus otti huomioon myös tuotteen muodon ja koon ja katsoi, että asiantunteva käyttäjä arvioisi tällaista mallia erityisen huolellisesti ja kiinnittäisi huomiota kaikkein pienimpiinkin yksityiskohtiin. Näin ollen alioikeus vertaili erittäin yksityiskohtaisesti pääasiassa kyseessä olevien kahden yhteisömallin rekisteröityjä mallikuvia ja Pozitív Energiaforrásin tuotteista otettuja valokuvia ja katsoi, että asiantunteva käyttäjä saa mainituista valokuvista erilaisen yleisvaikutelman kuin pääasiassa kyseessä olevista yhteisömalleista.

11. LEGO valitti alioikeuden ratkaisusta Fővárosi Ítélőtáblaan (Budapestin ylioikeus, Unkari), joka muutti ratkaisua ja määräsi pääasiassa riidanalaiset tuotteet takavarikoitaviksi sillä perusteella, ettei asiantunteva käyttäjä saa pääasiassa kyseessä olevista yhteisömalleista ja Pozitív Energiaforrásin tuotteista erilaista yleisvaikutelmaa. Pozitív Energiaforrás teki ylioikeuden ratkaisusta kassaatiovalituksen Kúriaan (ylin tuomioistuin, Unkari), joka pysytti sen.

12. Tämän jälkeen LEGO nosti Fővárosi Törvényszékissä eli ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa loukkauskanteen, jossa se vaatii lähinnä, että tuomioistuin toteaa oikeudenloukkauksen, kieltää Pozitív Energiaforrásia jatkamasta oikeudenloukkauksena pidettäviä toimia ja määrää muiden oikeudellisten seurauksien soveltamisesta kyseisten toimien perusteella.

13. Tässä tilanteessa Fővárosi Törvényszék on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa asiassa, jossa oikeudenhaltija (kantaja) vetoaa – – asetuksen – – N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan mukaiseen suojattuun malliin yhtä tai useampaa sellaista vastaajan rakennusleluun kuuluvaa rakennuspalikkaa vastaan, joita käytetään samaan tarkoitukseen kuin kantajan mallilla suojattuja palikoita eli kokoamiseen, pitää unionin oikeuden mukaisena sellaista oikeuskäytäntöä, jonka mukaan kantajan mallin asetuksen 10 artiklan mukaisen suojan laajuutta määrittäessään tuomioistuimet

– tukeutuvat asiantuntevaan käyttäjään, jolla on mallin ja tuotteen käyttötarkoituksesta sellaista teknistä tietämystä, jota voidaan odottaa alan asiantuntijalta,

– katsovat, että asiantuntevana käyttäjänä on pidettävä käyttäjää, joka vertaa kantajan mallia vastaajan tuotteeseen perusteellisella ja järjestelmällisellä teknisellä tutkimuksella, ja

– olettavat, että tämän asiantuntevan käyttäjän mallista ja tuotteesta saama yleisvaikutelma ilmentää ennen muuta hänen teknistä näkemystään?

2) Jos edellä mainitun kaltaisessa asiassa on todettava, että kantajan mallin antama suoja ulottuu vain yhteen tai muutamaan vastaajan rakennuslelun osaan, mikä on kokonaismäärään nähden vähäinen määrä rakennuspalikoita, voidaanko unionin oikeuden mukaisena pitää sellaisen oikeudellisen harkintavallan antamista, jonka nojalla tuomioistuin voi, ottaen huomioon oikeudenloukkauksen osittaisuuden, tämän oikeudenloukkauksen vähäisyyden ja pienen suhteellisen osuuden tavarasta kokonaisuutena sekä kyseisen rakennuslelun, jossa suurelta osin ei ole mitään kyseenalaista, rajoittamattomaan kauppaan liittyvät intressit, joita asetuksen 89 artiklan 1 kohdassa luonnehditaan ’perustelluiksi syiksi’, päättää hylätä rakennuslelun maahantuonnin kieltämistä koskevan vaatimuksen?”

14. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimeen 18.3.2024. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet pääasian asianosaiset, Unkarin hallitus ja Euroopan komissio. Unionin tuomioistuin on päättänyt ratkaista asian järjestämättä istuntoa asianosaisten kuulemiseksi.

Asian tarkastelu

15. Unionin tuomioistuimen pyynnöstä tarkastelen tässä ratkaisuehdotuksessa ainoastaan ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä. Vastaus toiseen kysymykseen on nimittäin helposti löydettävissä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä. [8]

16. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 6/2002 10 artiklaa tulkittava siten, että asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvan mallin suojan laajuus määritetään sellaisen asiantuntevan käyttäjän, jolla on perusteellinen tekninen tietämys ja joka on erityisen tarkkaavainen mallin teknisten näkökohtien osalta, mallista saaman yleisvaikutelman mukaan, ja perustuuko tämä yleisvaikutelma pääasiallisesti teknisiin seikkoihin.

17. Jotta tähän kysymykseen voidaan antaa ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa annettavan ratkaisun kannalta hyödyllinen vastaus, on tarkasteltava ensinnäkin asetuksessa N:o 6/2002 tarkoitetun asiantuntevan käyttäjän käsitettä ja toiseksi sitä, mistä seikoista asiantuntevan käyttäjän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvasta mallista saama yleisvaikutelma muodostuu ja mitkä seikat on otettava huomioon, kun tällaiselle mallille annettavan suojan laajuutta arvioidaan kyseisen asetuksen 10 artiklan nojalla.

Asiantunteva käyttäjä

18. Asiantuntevan käyttäjän käsite on asetuksen N:o 6/2002 kannalta keskeinen käsite, koska siitä, millaisen yleisvaikutelman asiantunteva käyttäjä saa mallista, riippuu paitsi mallin mahdollisuus saada suojaa – koska yleisvaikutelma on osoitus joko mallin yksilöllisestä luonteesta tai sen puuttumisesta – myös tämän suojan laajuus suhteessa potentiaalisesti yhteisömallia loukkaaviin

[8] Ks. mm. tuomio 22.6.2016, Nikolajeva (C-280/15, EU:C:2016:467, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

malleihin.[9] Asiantunteva käyttäjä on kuvitteellinen hahmo, jonka funktio mallioikeuden alalla vastaa keskivertokuluttajan hahmon funktiota tavaramerkkioikeuden alalla ja asiantuntijan (ammattimiehen) hahmon funktiota patenttioikeuden alalla.

19. Unionin tuomioistuin on esittänyt asiantuntevan käyttäjän ominaisuudet tuomiossaan PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic.[10] Siten asiantuntevan käyttäjän käsite, jota ei määritellä asetuksessa N:o 6/2002, on ymmärrettävä ”välimuodoksi keskivertokuluttajan, jota sovelletaan tavaramerkkialalla ja jolta ei edellytetä mitään erityistä tietämystä ja joka ei pääsääntöisesti tee suoraa vertailua vastakkain olevien tavaramerkkien välillä, ja toimialan tuntijan eli syvällisen teknisen tietämyksen omaavan asiantuntijan käsitteiden välillä”. Näin ollen asiantuntevan käyttäjän käsite viittaa sellaiseen käyttäjään, ”joka ei ole keskimääräisen tarkkaavainen vaan erityisen tarkkaavainen joko henkilökohtaisen kokemuksensa tai kyseisen alan laajan tuntemuksensa vuoksi”.[11]

20. Unionin tuomioistuin on todennut tarkemmin, että ”määrite ’asiantunteva’ viittaa – – siihen, että vaikka käyttäjä ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija, hän tuntee kyseisellä alalla olemassa olevia erilaisia malleja ja jossain määrin näiden mallien yleensä sisältämiä osatekijöitä ja hänen tarkkaavaisuutensa taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessä kyseisiä tuotteita, koska hän on kiinnostunut niistä”.[12]

21. Vaikka unionin tuomioistuin esitti tämän asiantuntevan käyttäjän käsitteen määritelmän yhteisömallin mitättömyysmenettelyssä ja siis asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan perusteella, mikään ei viittaa siihen, että käsitettä olisi tulkittava eri tavalla asetuksen 10 artiklan yhteydessä. Päinvastoin vastavuoroisuusperiaatteen nojalla mallin nauttiman suojan laajuus on sen yksilöllisen luonteen kääntöpuoli.[13] Molempia on siis arvioitava saman kuvitteellisen hahmon, eli asiantuntevan käyttäjän, jolla on samat ominaisuudet, saaman yleisvaikutelman perusteella, olipa kyse mallin pätevyydestä tai sitten mallin loukkaamisesta. Unionin tuomioistuimen tuomiossaan PepsiCo esittämää voidaan siis soveltaa täysimääräisesti nyt käsiteltävässä asiassa.

22. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvien mallien olennaiset osatekijät liittyvät tuotteen ulkoasun piirteiden tekniseen käyttötarkoitukseen eli siihen, että tuote voidaan moduulijärjestelmän osana potentiaalisesti liittää muihin tuotteisiin. Tästä syystä kyseisen tuomioistuimen mukaan olisi katsottava, että kuvitteellisella asiantuntevalla käyttäjällä on teknistä tietämystä ja että tämä hahmo on erityisen tarkkaavainen ja että näin ollen tekniset näkökohdat vaikuttavat yleisvaikutelmaan, jonka tällainen käyttäjä saa kyseisestä mallista.

23. Minusta tämä ei vaikuta oikealta lähestymistavalta.

24. Vaikka asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvilla malleilla on välttämättä tekninen käyttötarkoitus, ne ovat kuitenkin edelleen malleja ja niille annetaan mallisuojaa. Asetuksen 3 artiklan a alakohdassa säädetyn määritelmän mukaan mallilla tarkoitetaan ”tuotteen tai sen osan ulkomuotoa”. Mallisuojaa ei siis anneta tuotteen tekniselle

[9] Asiantuntevan käyttäjän käsitteestä unionin mallioikeudessa ks. mm. Stone, D., *European Union Design Law: A Practitioners' Guide*, Oxford University Press, 2016, s. 209–229.

[10] Tuomio 20.10.2011 (C-281/10 P, EU:C:2011:679; jäljempänä tuomio PepsiCo).

[11] Tuomio PepsiCo (53 kohta).

[12] Tuomio PepsiCo (59 kohta).

[13] Tämä periaate tiivistyy seuraavaan lauselmaan: ”Se, mikä on esteenä mallisuojan antamiselle, jos se on mallia vanhempi, loukkaa mallia, jos se on sitä uudempi”. Vastavuoroisuusperiaatteesta ks. mm. Hartwig, H., Reciprocity in European design law, teoksessa Hartwig, H., (toim.), *Research handbook on design law*, Edward Elgar Publishing, 2021, s. 119.

käyttötarkoitukselle eikä tuotteen tekninen käyttötarkoitus ole osa yleisvaikutelmaa, jonka asiantunteva käyttäjä saa mallista, vaan mallisuoja koskee ainoastaan tuotteen ulkoasua eli sen visuaalisia piirteitä.[14] Näin ollen tähän toteamukseen ei vaikuta mitenkään se, että sellaisten tuotteiden tai ainakin sellaisten tuotteiden joidenkin piirteiden, joihin sovelletaan asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa mallia, ulkoasu määräytyy yhteenliitettävyyden vaatimusten mukaan.

25. Asiantuntevan käyttäjän käsite, sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sen ymmärtänyt ja esittänyt, on sitä vastoin lähellä patenttioikeuden asiantuntijan käsitettä, jonka näkökulmasta ratkaistaan, voidaanko keksintöjä patentoida. Tämän arvioiminen ei kuitenkaan liity tuotteen ulkoasuun vaan abstraktiin ideaan, eli teknistä ongelmaa varten kehitettyyn ratkaisuun. Asiantuntijan käsitettä ei siis voida soveltaa myös mallioikeuden alalla.

26. Näin ollen unionin tuomioistuimen tuomiossaan PepsiCo esittämät asiantuntevan käyttäjän ominaisuudet ovat edelleenkin täysin päteviä asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvien mallien yhteydessä. Tällä toteamuksella yhdyn nähtävästi tässä asiassa huomautuksia esittäneiden asianosaisten ja osapuolten näkemyksiin.

Yleisvaikutelma

27. Ensimmäisen kysymyksensä kolmannessa osassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voiko asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan soveltamisen yhteydessä asiantuntevan käyttäjän asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvasta mallista saama yleisvaikutelma perustua pääasiallisesti teknisiin seikkoihin. Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettavaa vastausta on mielestäni nyansoitava, koska tällaiset seikat on otettava huomioon, tosin eri tavalla kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ehdottaa.

28. Asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan 1 kohdasta seuraa, että yhteisömallille annettavan suojan laajuus määräytyy asiantuntevan käyttäjän siitä saaman yleisvaikutelman mukaan siinä mielessä, että kaikilla malleilla, joista asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa, loukataan kyseisellä mallioikeudella annettua suojaa.

29. Tämän ratkaisuehdotuksen 19 ja 20 kohdassa on esitetty asiantuntevan käyttäjän ominaisuudet. Näin ollen yleisvaikutelma, joka on mahdollisuuksien mukaan muodostettava vertailemalla suoraan kyseessä olevia malleja,[15] perustuu etenkin asiantuntevan käyttäjän erityiseen tarkkaavaisuuteen, hänen laajaan kyseisen alan ja olemassa olevien mallien tuntemukseensa ja hänen kiinnostukseensa kyseisiä tuotteita kohtaan.[16] Asiantunteva käyttäjä ei siis ole tekninen asiantuntija, mutta hän kykenee erottamaan kyseisen alan tuotteissa yleensä esiintyvät mallien osatekijät mallien niin sanotusti uusista osatekijöistä. Erot innovatiivisissa osatekijöissä vaikuttavat enemmän tällaisen käyttäjän saamaan yleisvaikutelmaan kuin yleisten osatekijöiden samankaltaisuudet.[17]

[14] Ks. vastaavasti tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike) (T-9/07, EU:T:2010:96, 50 kohta) ja julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, 73 kohta).

[15] Tuomio PepsiCo (55 kohta).

[16] Tuomio PepsiCo (53 ja 59 kohta).

[17] Ks. vastaavasti tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike) (T-9/07, EU:T:2010:96, 72–82 kohta).

30. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ilmoita, millaista käyttäjää se pitää tyypillisenä sen tuotteen käyttäjänä, johon kyseessä olevaa mallia sovelletaan. [18] Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin katsoisi, että Lego-rakennuspalikkojen käyttäjä on tyypillisesti lapsi, [19] adjektiivia ”asiantunteva” on silti käytettävä täysimääräisesti, joten tällaisella käyttäjällä on kaikki tämän ratkaisuehdotuksen 19 ja 20 kohdassa mainitut ominaisuudet. Sellaisten tuotteiden mallien osalta, joiden (pääasiallinen) kohderyhmä on lapset, on mielestäni muutenkin itsestään selvää, että lapset tuntevat tällaiset tuotteet vähintään yhtä hyvin kuin aikuisetkin ja ovat niiden suhteen vähintään yhtä tarkkaavaisia. Sillä perusteella, että kyseessä olevat mallit on suunniteltu lapsille tarkoitettuja tuotteita varten, ei siis suinkaan voida tulkita, että tällaisten tuotteiden asiantunteva käyttäjä tuntee kyseisen alan huonommin tai on vähemmän tarkkaavainen.

31. Asetuksen N:o 6/2002 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan lisäksi, että sitä, poikkeavatko kahta mallia koskevat yleisvaikutelmat toisistaan, on arvioitava muun muassa ”ottaen huomioon sen tuotteen luonteen, johon mallia sovelletaan”. Moduulijärjestelmiin kuuluviin tuotteisiin sovellettavien mallien osalta on siis perusteltua katsoa, että asiantunteva käyttäjä ottaa huomioon paitsi kyseessä olevan tuotteen ulkoasun erikseen tarkasteltuna myös tuotteen ulkoasun silloin, kun se on kokoamalla liitetty järjestelmän muihin osiin.

32. Asiantuntevan käyttäjän mallista saaman yleisvaikutelman määrittäminen ei kuitenkaan ole itsetarkoitus. Yleisvaikutelman määrittäminen on vain välivaihe arvioinnissa, joka koskee yhteisömallilla annetun suojan laajuutta suhteessa potentiaalisesti mallia loukkaavaan toiseen malliin. [20] Tämän arvioinnin suorittaa oikeusriitaa käsittelevä tuomioistuin, jonka on puettava metaforisesti päälleen asiantuntevan käyttäjän silmälasit voidakseen ratkaista, saako asiantunteva käyttäjä kyseessä olevista malleista erilaisen yleisvaikutelman. Tuomioistuimen on arviointinsa yhteydessä otettava huomioon seikkoja, joista asiantunteva käyttäjä ei välttämättä olisi täysin tietoinen mutta jotka on otettava huomioon asetuksen N:o 6/2002 nojalla.

33. Siten asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla suojaa ei anneta tuotteen ulkoasun niille piirteille, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan tai jotka ovat tuotteen niin sanottuja liitäntäominaisuuksia. Asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa säädetään kuitenkin poikkeuksesta, jota sovelletaan moduulijärjestelmän osina keskenään vaihdettavissa oleviin tuotteisiin. Säännöksen sanamuodon mukaan kyseinen poikkeus on toki poikkeus ainoastaan asetuksen 8 artiklan 2 kohdasta eikä asetuksen 8 artiklan 1 kohdasta. Unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että asetuksen 8 artiklan 3 kohdan tehokkaan vaikutuksen säilyttämiseksi sen on tulkittava muodostavan poikkeuksen myös 8 artiklan 1 kohdasta, kun kyseessä oleva malli kuuluu sekä 8 artiklan 1 että 2 kohdan soveltamisalaan. [21] Näin ollen moduulijärjestelmään kuuluvan tuotteen ulkoasun liitäntäominaisuuksille annetaan mallisuojaa myös siinä tapauksessa, että ne ovat piirteitä, jotka määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan. Siten ne ovat osa asiantuntevan käyttäjän mallista saamaa yleisvaikutelmaa.

34. Sitä vastoin asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan 2 kohdan mukaan mallisuojan laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.

[18] Muutenkin asiantuntevan henkilön personointikäytäntöä, jossa tälle hahmolle annetaan todellisen henkilön ominaisuuksia, kritisoidaan usein oikeuskirjallisuudessa. Asiantuntevan käyttäjän hahmo on nimittäin oikeudellinen fiktio ja se liittyy korkeamman abstraktiotason arviointiin. Ks. mm. em. Stone, D., *European Union Design Law: A Practitioners' Guide*, s. 219.

[19] Analogisesti sille, mitä unionin tuomioistuin katsoi tuomiossaan PepsiCo (54 kohta).

[20] Mallioikeussuojan laajuutta ei ole olemassa abstraktilla tasolla. Asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan nojalla mallisuojan laajuutta arvioidaan aina suhteessa toiseen malliin.

[21] Ks. vastaavasti tuomio 24.3.2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Lelurakennussarjan osa) (T-515/19, ei julkaistu, EU:T:2021:155, 80 kohta).

35. Yleisesti katsotaan, että tekniset rajoitteet kuuluvat mallin luojan vapautta mahdollisesti rajoittaviin tekijöihin.[22] Kun on kyse tuotteen ulkoasun piirteistä, jotka asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 2 kohdassa säädetyn määritelmän mukaan ”on välttämättä toisinnettava tarkalleen saman muotoisina ja kokoisina”, on mielestäni hyväksyttävää tulkita, että mallin luojan vapaus on minimaalista tai olematonta. Näin on varsinkin silloin, kun kyseiset ulkoasun piirteet määräytyvät pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan eli tässä tapauksessa liitäntäfunktion mukaan.

36. Se, että mallin luojalla on vain vähän vapautta sen kehittelyssä, ei merkitse, ettei tuotteen ulkoasun piirre mitenkään vaikuttaisi yleisvaikutelmaan, jonka asiantunteva käyttäjä saa kyseisestä mallista.[23] Tämä seikka vaikuttaa kuitenkin kyseessä olevista malleista saatujen yleisvaikutelmien vertailuun – unionin yleisen tuomioistuimen sanoin – ”käänteisen suhteen säännön” mukaisesti.[24] Kyseisen säännön nojalla on niin, että mitä rajoitetumpi on mallin luojan vapaus sen kehittelyssä, sitä helpommin kyseessä olevien mallien väliset vähäiset erot voivat riittää siihen, että asiantunteva käyttäjä saa erilaisen yleisvaikutelman. Näin on siksi, että siltä osin kuin kyseessä olevien mallien samankaltaisuudet koskevat yleisiä ominaisuuksia, joiden kehittelyssä mallin luojan vapaus on rajallista etenkin teknisten rajoitteiden vuoksi, näillä samankaltaisuuksilla on vain vähäinen merkitys sen yleisvaikutelman osalta, jonka asiantunteva käyttäjä saa näistä malleista.[25]

37. Kun on kyse malleista, joita sovelletaan moduulijärjestelmään kuuluviin tuotteisiin, kuten rakennuspalikoihin, huomattavan suuri osa tuotteen ulkoasun piirteistä voi muodostua liitäntäominaisuuksista tai tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyneistä piirteistä.[26] Näitä piirteitä suojataan edelleenkin asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen nojalla. Koska mallin luojan vapaus niiden kehittelyssä on kuitenkin hyvin rajallista, ne vaikuttavat hyvin rajallisesti asiantuntevan käyttäjän vertailemistaan malleista saamiin yleisvaikutelmiin. Tästä seuraa, että jos kyseessä olevissa malleissa on minimaalisiakin eroja, mallia ei ole katsottava loukatun.

38. Näin ollen tulee esiin kysymys siitä, edellyttääkö asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan täyden tehokkuuden säilyttäminen sitä, että kyseinen säännös tulkitaan poikkeukseksi myös kyseisen asetuksen 10 artiklan 2 kohdasta. Mielestäni tähän kysymykseen on kuitenkin vastattava kielteisesti.

22 Tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike) (T-9/07, EU:T:2010:96, 67 kohta) ja tuomio 6.9.2023, Cayago Tec v. EUIPO – iAqua (Shenzhen) (Vesijetti tai moottorivene) (T-377/22, ei julkaistu, EU:T:2023:504, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. myös julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, 31 kohta).

23 Toisin on asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvien piirteiden osalta, sillä ne eivät lainkaan vaikuta kyseiseen yleisvaikutelmaan, elleivät ne kuulu asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan.

24 Tuomio 6.9.2023, Cayago Tec v. EUIPO – iAqua (Shenzhen) (Vesijetit, moottoriveneet) (T-377/22, EU:T:2023:504, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Tuomio 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic v. SMHV – PepsiCo (Pyöreä mainostarvike) (T-9/07, EU:T:2010:96, 67 ja 72 kohta).

26 Esimerkiksi 24.3.2021 annetun tuomion Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Lelurakennussarjan osa) (T-515/19, ei julkaistu, EU:T:2021:155) taustalla olleessa asiassa EUIPO:n valituslautakunta oli todennut kuusi kyseisen tuotteen (eri Lego-rakennuspalikka kuin nyt kyseessä olevassa asiassa) ulkoasun piirrettä, jotka määräytyivät kaikki pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan. Unionin yleinen tuomioistuin totesi tämän jälkeen vain yhden muun piirteen, jonka se ei katsonut määräytyneen tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan (ks. tuomion 102–114 kohta).

39. Ensinnäkin on toki huomattava, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohta, joka sanamuotonsa mukaan muodostaa poikkeuksen ainoastaan kyseisen 8 artiklan 2 kohdasta, on tulkittava poikkeukseksi myös kyseisen 8 artiklan 1 kohdasta.[27] Kyseisen kohdan soveltamistilanne on kuitenkin erilainen kuin asetuksen 10 artiklan 2 kohdan soveltamistilanne.

40. Näin on siksi, että sekä asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 1 kohdassa että 2 kohdassa säädetään samasta kysymyksestä eli tuotteiden ulkoasun piirteiden kahden ryhmän – eli pelkästään tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyvien piirteiden ja tuotteiden liitäntäominaisuuksien – mahdollisuudesta saada suojaa. Näin ollen on perusteltua ulottaa liitäntäominaisuuksien ryhmää koskevan poikkeuksen soveltamisala kattamaan myös piirteet, jotka kuuluvat molempiin ryhmiin. Muussa tapauksessa tätä poikkeusta sovellettaisiin epäsymmetrisesti ainoastaan sellaisiin asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin piirteisiin, jotka eivät samalla kuulu asetuksen 8 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, vaikka asetuksen 8 artiklan 3 kohtaa on tarkoitus soveltaa kaikkiin kyseisen asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin piirteisiin.[28] Koska liitäntäominaisuudet määräytyvät usein pelkästään niiden teknisen käyttötarkoituksen mukaan,[29] tällainen tulkinta heikentäisi merkittävästi asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan tehokasta vaikutusta.

41. Sama ei päde asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan 2 kohtaan. Kyseisessä säännöksessä säädetään eri kysymyksestä eli siitä, että kun arvioidaan mallioikeussuojan laajuutta, huomioon on otettava kyseessä olevan yhteisömallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä. Asetuksen 10 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta ainoastaan kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluviin malleihin vaan erotuksetta kaikkiin malleihin, ja muutkin tekijät kuin tekniset rajoitteet voivat rajoittaa mallin luojan vapautta. Näin ollen vaarana ei ole, että kyseistä säännöstä sovellettaisiin jotenkin epäsymmetrisesti. Kun asetuksessa N:o 6/2002 ei mitenkään viitata tällaiseen mahdollisuuteen, ei siis ole syytä rajata asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvia malleja asetuksen 10 artiklan 2 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle.

42. Toiseksi katson, että asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan sanamuotokin tukee tätä toteamusta. Kyseisessä säännöksessä nimittäin asetetaan siinä tarkoitettujen mallien saaman suojan edellytykseksi se, että mallit täyttävät muun muassa asetuksen 6 artiklassa säädetyn edellytyksen – eli niiden on oltava luonteeltaan yksilöllisiä. Yksilöllistä luonnetta arvioidaan suhteessa kaikkiin malleihin, jotka ovat tulleet tunnetuiksi (ts. julkisiksi) ennen rekisteröidyn mallin rekisteröintihakemuksen jättämistä (tai mahdollisesti ennen etuoikeuspäivää, johon mallin osalta vedotaan). Asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan asetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädetylle analoginen sääntö, jonka mukaan yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.

43. Vastavuoroisuusperiaatteen[30] mukaan asetuksen N:o 6/2002 10 artiklan mukaisesti määritettävä mallisuojan laajuus riippuu kyseisen mallin yksilöllisestä luonteesta, jota arvioidaan asetuksen 6 artiklan mukaisesti. Näin ollen ei voi olla sellaisia malleja, joiden osalta suojan laajuus suhteessa potentiaalisesti kyseistä mallia loukkaaviin malleihin määritettäisiin lievempien sääntöjen mukaan kuin niiden sääntöjen, joiden mukaan arvioidaan mallin yksilöllistä luonnetta

[27] Tuomio 24.3.2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Lelurakennussarjan osa) (T-515/19, ei julkaistu, EU:T:2021:155, 80 kohta).

[28] Ks. vastaavasti tuomio 24.3.2021, Lego v. EUIPO – Delta Sport Handelskontor (Lelurakennussarjan osa) (T-515/19, ei julkaistu, EU:T:2021:155, 77–79 kohta).

[29] Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 37 kohta.

[30] Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 21 kohta.

suhteessa aikaisempiin malleihin. Näin olisi kuitenkin siinä tapauksessa, että yksilöllistä luonnetta arvioitaessa otettaisiin huomioon mallin luoneen vapaus sen kehittelyssä, minkä seurauksena mallien erilaisuuden aste, jota edellytetään yksilöllisen luonteen toteamiseksi, olisi matalampi, mutta tätä seikkaa ei otettaisi huomioon arvioitaessa suojan laajuutta, minkä seurauksena se mallien erilaisuuden aste, jonka täyttymisen perusteella mallin ei katsota loukkaavan toista mallia, olisi korkeampi.

44. Tämän seuraukset olisivat absurdit. Tällöin nimittäin asiantunteva käyttäjä voisi saada aikaisemmasta mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin toisesta rekisteröidystä mallista tai mallista, jonka osalta on esitetty rekisteröintihakemus, mikä estäisi mallin rekisteröimisen riitauttamisen tai mallin pätevyyden riitauttamisen,[31] mutta aikaisemmalla mallilla voitaisiin sitä vastoin katsoa loukattavan kyseistä rekisteröityä mallia. Rekisteröidyn mallin oikeudenhaltija voisi siis poistaa markkinoilta aikaisempia malleja, mutta niiden oikeudenhaltijat eivät voisi riitauttaa kyseisen rekisteröidyn mallin pätevyyttä.

45. Näin ollen vastaavuusperiaatteen nojalla edellytetään, että mallin luoneen vapaus sen kehittelyssä otetaan huomioon kaikkien mallien osalta, mukaan lukien asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvien mallien osalta, kun arvioidaan mallin yksilöllistä luonnetta ja kun arvioidaan sille annettavan suojan laajuutta.

46. Kolmanneksi huomautan vielä, että vaikka asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan nojalla voidaan suojata malleja, joita sovelletaan moduulijärjestelmään kuuluviin keskenään vaihdettavissa oleviin tuotteisiin, vaikka kyseisten tuotteiden ulkoasun piirteet määräytyvät niiden käyttötarkoituksen mukaan, kyseisen asetuksen johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todettuna asetuksen yleisenä tavoitteena on edelleenkin se, ettei teknologisia innovaatioita tai eri valmistajien tuotteiden yhteentoimivuutta estetä antamalla mallisuoja niille piirteille, jotka määräytyvät yksinomaan teknisen käyttötarkoituksen mukaan, tai piirteille, joiden vuoksi tuotteet voidaan mekaanisesti sovittaa yhteen.

47. Tämä tavoite vaarantuisi, jos moduulijärjestelmään kuuluvien tuotteiden ulkoasun liitäntäominaisuuksille, jotka usein hallitsevat kyseistä ulkoasua, voitaisiin antaa ratkaisevaa merkitystä asiantuntevan käyttäjän mallista saaman yleisvaikutelman kannalta, kun arvioidaan kyseisten mallien suojan laajuutta. Kun kyseisen arvioinnin yhteydessä otetaan huomioon mallin luoneen vapaus sen kehittelyssä, saavutetaan mielestäni edellä mainittu tavoite vaarantamatta asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdassa säädetyn poikkeuksen tehokasta vaikutusta.

Vastaus ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen

48. Ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tietojen perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tiedustellut nimenomaan tämän ratkaisuehdotuksen 46 kohdassa tarkoitetun tavoitteen turvaamiseksi siitä, onko asetuksen N:o 6/2002 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvien mallien suojan laajuuden määrittämisen yhteydessä mahdollista soveltaa tiettyjä arviointiperusteita, kun otetaan huomioon kyseisten mallien erityispiirteet.

[31] Mallin pätevyyttä arvioidaan muun muassa yksilöllistä luonnetta koskevan vaatimuksen perusteella, ks. asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohta.

49. Edellä esitetyistä pohdinnoistani ilmenee kuitenkin, että mielestäni kyseiseen tavoitteeseen päästään – kunnioittaen samalla asetuksen 8 artiklan 3 kohdan tehokasta vaikutusta – päinvastoin soveltamalla tiukasti ja täydellisesti asetuksen N:o 6/2002 säännöksiä, sellaisina kuin unionin tuomioistuimet niitä ovat tulkinneet.

50. Näin ollen ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen, että asetuksen N:o 6/2002 10 artiklaa on tulkittava siten, että asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvan mallin suojan laajuus määritetään sellaisen asiantuntevan käyttäjän mallista saaman yleisvaikutelman mukaan, joka ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija mutta joka tuntee kyseisellä alalla olemassa olevia erilaisia malleja ja jossain määrin näiden mallien normaalisti sisältämiä osatekijöitä ja jonka tarkkaavaisuuden taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessään kyseisiä tuotteita osana moduulijärjestelmää, johon ne kuuluvat, koska hän on kiinnostunut niistä. Suojan laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä, mukaan lukien tuotteen liittämiseksi toiseen tuotteeseen välttämättömien tuotteen ulkoasun piirteiden kehittelyssä.

Ratkaisuehdotus

51. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Fővárosi Törvényszékin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 10 artiklaa

on tulkittava siten, että

asetuksen 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvan mallin suojan laajuus määritetään sellaisen asiantuntevan käyttäjän mallista saaman yleisvaikutelman mukaan, joka ei ole suunnittelija tai tekninen asiantuntija mutta joka tuntee kyseisellä alalla olemassa olevia erilaisia malleja ja jossain määrin näiden mallien normaalisti sisältämiä osatekijöitä ja jonka tarkkaavaisuuden taso on suhteellisen korkea hänen käyttäessään kyseisiä tuotteita osana moduulijärjestelmää, johon ne kuuluvat, koska hän on kiinnostunut niistä. Suojan laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä, mukaan lukien tuotteen liittämiseksi toiseen tuotteeseen välttämättömien tuotteen ulkoasun piirteiden kehittelyssä.